

Pradžios knyga

Visatos pradžia: pirmoji diena

¹ Pradžioje Dievas sukūrė dangus ir žemę.
² Ir žemė buvo be pavidalo ir tuščia ir tamsa *buvo* virš gelmės paviršiaus. *Ir Dievo Dvasia †sklandė virš vandenų paviršiaus.
³ Ir Dievas tarė: „Tegul atsiranda šviesa!“ Ir atsirado šviesa. ⁴ Ir Dievas matė šviesą, kad *ji* gera, ir Dievas atskyrė šviesą nuo tamsos.

Visatos pradžia: antroji diena

⁵ Ir Dievas pavadino šviesą diena, o tamsą jis pavadino naktimi. Ir buvo vakaras ir buvo rytas – †pirmoji diena.
⁶ Ir Dievas tarė: „Tegul atsiranda Šskliautinė platybė tarp vandenų, ir ji tegul atskiria vandenį nuo vandenų.“ ⁷ Ir Dievas padarė *skliautinę platybę ir atskyrė vandenį, kurie *buvo* po skliautinė platybė, nuo vandenų, kurie *buvo* virš skliautinės platybės. Taip ir įvyko. ⁸ Ir Dievas pavadino †skliautinę platybę ‡dangumis. Ir buvo vakaras ir buvo rytas – antroji diena.

* **1:2** „Ir“ – Arba „Bet“. † **1:2** „sklandė“ – Arba „plazdeno“, „pleveno“. Hbr. žodis רָחַף (rachaf) vartojamas ir Įst 32:11, Jer 23:9. ‡ **1:5** „pirmoji“ – Arba „viena“. § **1:6** „skliautinė platybė“ – Arba „dangaus skliautas“. * **1:7** „skliautinę platybę“ – Arba „dangaus skliautą“ (3 k.). † **1:8** „skliautinę platybę“ – Arba „dangaus skliautą“. ‡ **1:8** „dangumis“ – Arba „padangėmis“.

Visatos pradžia: trečioji diena

⁹ Ir Dievas tarė: „Tegul susirenka vandenys, kurie yra po dangumis, į vieną vietą ir tegul pasirodo sausuma.“ Taip ir įvyko. ¹⁰ Ir Dievas pavadino sausumą žeme, o vandenų samplūdį jis pavadino jūromis. Ir Dievas matė, kad *tai buvo* gera. ¹¹ Ir Dievas tarė: „Tegul žemė išželdina žemėje Šaugmeniją, augalus, duodančius sėklą, vaismedžius, pagal savo rūšį vedančius vaisius, kuriuose yra jų sėkla.“ Taip ir įvyko. ¹² Ir žemė išvedė *augmeniją, augalus, duodančius sėklą pagal savo rūšį, ir medžius, pagal savo rūšį vedančius vaisius, kuriuose yra jų sėkla. Ir Dievas matė, kad *tai buvo* gera. ¹³ Ir buvo vakaras ir buvo rytas – trečioji diena.

Visatos pradžia: ketvirtoji diena

¹⁴ Ir Dievas tarė: „Tegul atsiranda šviesuliai dangaus skliautinėje platybėje dienai nuo nakties atskirti. Ir jie tegul būna †kaip ženklai, pažymintys ir nustatytus laikus, ir dienas ir metus, ¹⁵ ir jie tegul būna kaip šviesuliai dangaus skliautinėje platybėje, kad †apšviestų žemę.“ Taip ir įvyko. ¹⁶ Ir Dievas padarė du didžiuosius šviesulius – didesniųjų šviesulį dienai valdyti ir mažesniųjų šviesulį naktiai valdyti; *jis padarė* ir

§ **1:11** „augmeniją“ – Arba „šviežius žalumynus“, „žalius augalus“, „minkštą žolę“. * **1:12** „augmeniją“ – Arba „šviežius žalumynus“, „žalius augalus“, „minkštą žolę“. † **1:14** „kaip ženklai, pažymintys ir nustatytus laikus, ir dienas ir metus“ – Arba „kaip nustatytų laikų ženklai, tai yra dienų ir metų ženklai“; t. „kaip ženklai ir kaip nustatyti laikai ir kaip dienos ir metai“. ‡ **1:15** „apšviestų žemę“ – Arba „šviestų virš žemės“.

žvaigždes. ¹⁷ Ir Dievas įdėjo juos į dangaus skliautinę platybę, kad Šapšviestų žemę ¹⁸ ir valdytų dieną bei naktį, ir atskirtų šviesą nuo tamsos. Ir Dievas matė, kad *tai buvo* gera. ¹⁹ Ir buvo vakaras ir buvo rytas – ketvirtoji diena.

Visatos pradžia: penktoji diena

²⁰ Ir Dievas tarė: „Tegul vandenys *veisia knibždančių gyvų padarų, ir tegul viršum žemės skraido †paukščiai dangaus skliautinės platybės ‡matomos dalies priekyje.“ ²¹ Ir Dievas sukūrė didžiulius baisūnus ir Švisus *judančius gyvus padarus, †kuriuos veisė vandenys pagal jų rūšį, ir kiekvieną sparnuotą paukštį pagal jo rūšį. Ir Dievas matė, kad *tai buvo* gera. ²² Ir Dievas juos palaimino, tardamas: „Būkite vaisingi ir dauginkitės, ir pripildykite vandenį jūrose, o paukščiai tegul dauginasi žemėje!“ ²³ Ir buvo vakaras ir buvo rytas – penktoji diena.

Visatos pradžia: šeštoji diena

§ **1:17** „apšviestų žemę“ – Arba „šviestų virš žemės“.

* **1:20** „veisia knibždančių gyvų padarų“ – Arba „knibžda knibždančiais gyvais padarais“, „knibžda knibždančiomis gyvomis būtybėmis“, „knibžda nuo gyvų kvėpuojančių / sielinių padarų knibždyno / veisimosi“; hbr. tekste yra kuopinis vns., todėl t. „nuo gyvos būtybės knibždyno / veisimosi“. † **1:20** „paukščiai“ – Arba „skrajūnai“, „sparnuočiai“. Hbr. žodis פְּיָוִם (of) apima ir kitus sparnuotus padarus, pvz., Įst 14:19 tuo žodžiu minimi sparnuoti vabalai. ‡ **1:20** „matomos dalies“ – T. „veido“; arba „priešakinės dalies“. § **1:21** „visus judančius gyvus padarus“ – Hbr. k. kuopinis vns., „kiekvieną judantį gyvą padarą“. * **1:21** „judančius“ – Arba „grakščiai judančius“ † **1:21** „kuriuos veisė“ – Arba „nuo kurių knibždėjo“.

24 Ir Dievas tarė: „Tegul žemė išveda gyvų padarų pagal jų rūšis – Šgyvulių, ir ropojančių padarų ir laukinių žvėrių pagal jų rūšis.“ Taip ir įvyko. 25 Ir Dievas padarė *žemės laukinius žvėris pagal jų rūšis ir gyvulius pagal jų rūšis, ir prie †dirvos ropojančius padarus pagal jų rūšis. Ir Dievas matė, kad *tai buvo* gera.

26 Ir Dievas tarė: „Padarykime žmogų, atitinkantį mūsų atvaizdą, pagal mūsų panašumą, ir tegul jie valdo jūros žuvis, ir padangių paukščius, ir gyvulius, ir visą žemę, ir visus ropojančius padarus, kurie †juda ant žemės.“ 27 Taigi Dievas sukūrė Šžmogų pagal savo atvaizdą, pagal Dievo atvaizdą jis sukūrė *jį; vyriškos lyties ir moteriškos lyties jis juos sukūrė. 28 Ir Dievas juos palaimino, ir Dievas jiems tarė: „Būkite vaisingi ir dauginkitės ir pripildykite žemę ir †užvaldykite ją; ir valdykite jūros žuvis, padangių paukščius ir kiekvieną gyvą padarą, kuris †juda ant žemės.“

29 Ir Dievas tarė: „Štai aš duodu jums kiekvieną sėklą duodantį augalą, kuris *yra* ant

‡ 1:24 „išveda“ – Tas pats hbr. žodis Prd 1:12 eilutėje. § 1:24 „gyvulius“ – Arba „galvijus“; hbr. žodis rodo į didesnius prijaukintus gyvūnus (pvz., Prd 47:18) ir kartais net į laukinius žvėris (pvz., liūtą, Pat 30:30 eilutėje). * 1:25 „žemės“ – Hbr. „erets“. † 1:25 „dirvos“ – Hbr. „adamah“; arba „žemės“. ‡ 1:26 „juda“ – Arba „grakščiai juda“. § 1:27 „žmogų“ – Gal „žmoniją“. * 1:27 „jį“ – Hbr. žodis gali būti suprantamas kaip kuopinis daiktavardis, t. y. „juos“. † 1:28 „užvaldykite“ – Arba „darykite ją pavaldžią“, t. y., žemė yra įrankis, kuris Dievo duotas žmonėms, kad būtų naudojama jų gerovei. ‡ 1:28 „juda“ – Arba „grakščiai juda“.

visos žemės paviršiaus, ir visoki medį, kuriame yra medžio vaisius, duodantis sėklą; tai bus jums maistas. ³⁰ O visiems žemės laukiniams žvėrimis, visiems padangių paukščiams ir visiems *gyvūnams*, Šjudantiems ant žemės, *turintiems* savyje *gyvasties esmę, *duodu* visokius žalius augalus kaip maistą. Taip ir įvyko.

³¹ Ir Dievas matė visa, ką buvo padaręs, ir štai, *tai buvo* labai gera. Ir buvo vakaras ir buvo rytas – šeštoji diena.

2

Visatos pradžia: septintoji diena

¹ Taip buvo pabaigti dangūs ir žemė, ir visa jų aibė. ² Tai *iki septintos dienos Dievas užbaigė savo darbą, kurį jis padarė, ir ilsėjosi septintą dieną nuo viso savo darbo, kurį jis padarė. ³ Ir Dievas palaimino septintąją dieną ir †ją

§ **1:30** „judantiems“ – Arba „grakščiai judantiems“. * **1:30** „gyvasties esmę“ – Arba „gyvą sielą“, „gyvą būtybę“; hbr. *nepes chai*, t. y. kvėpuojanti būtybė, turinti fizinę gyvybę; kai vėliau (Prd 2:7) bus kalbama apie žmogų, bus aišku, kad Dievas įkvėpė kitokią gyvybę arba alsavimą į žmogų (hbr. „nešamah“), ir po to žmogus tapo gyva siela, t. y. „nepes chai“. * **2:2** „iki“ – Hbr. prielinksnis ם (bet) dažnai verčiamas laiko galininku, bet Prd 2:1 aiškiai tvirtina, kad Dievo sukūrimo darbas baigėsi prieš prasidedant septintai dienai. Plg. Iš 40:33. † **2:3** „ją pašventino“ – Arba „padarė ją šventą“, t. y. padarė ją kitokią.

pašventino, nes joje jis ilsėjosi nuo viso savo darbo, kurį Dievas †kūrybingai padarė.

Visatos pradžia: Papildomos žinios apie visatos pirmąsias dvi dienas

⁴ Šitie yra dangų ir žemės kilmės istorijos duomenys jų sukūrimo metu, – tą dieną, kurią VIEŠPATS Dievas padarė žemę ir dangus, ⁵ ir jokio laukinio krūmo dar nebuvo žemėje ir joks lauko augalas dar neaugo (nes VIEŠPATS Dievas dar nebuvo siuntęs į žemę lietaus ir nebuvo žmogaus dirvai įdirbti, ⁶ tik Šmigla kildavo nuo žemės ir drėkindavo visą dirvos paviršių).

Visatos pradžia: Papildomos žinios apie visatos šeštąją dieną

⁷ Ir VIEŠPATS Dievas supavidalino žmogų iš

† **2:3** „kūrybingai padarė“ – Laikoma, kad hbr. „sukūrė padaryti“ yra hendiadis, retorinė figūra, kuria viena sąvoka pareiškiamą dviem žodžiais arba sąvokomis; pvz., „sveikas drūtas“ reiškia „labai sveikas“. § **2:6** „migla“ – Gal „versmė“.

dirvos dulkių ir įkvėpė į jo šnerves *gyvybės dvasią, ir žmogus tapo †gyva siela.

8 Ir VIEŠPATS Dievas ‡įveisė sodą Edene, rytuose, ir ten jis apgyvendino žmogų, kurį buvo supavidalinęs. 9 Ir VIEŠPATS Dievas išaugino iš dirvos visokius medžius, mielus pasižiūrėti ir gerus maistui, taip pat gyvybės medį sodo viduryje ir gėrio bei blogio pažinimo medį.

10 Ir iš Edeno upė tekėjo sodui drėkinti, o nuo ten ji šakojosi ir tapo keturiomis pagrindinėmis upėmis. 11 Pirmosios vardas – Pišonas. Ji yra ta, kuri apsupa visą Havilos šalį, kur yra aukso. 12 O tos šalies auksas yra geras. Ten yra Šbdelio

* **2:7** „gyvybės dvasią“ – Hbr. „nešamah chai“ (dvasia / alsavimas gyvybės); šis hbr. terminas vartojamas tik rodant į Dievo ir žmogaus dvasią / gyvybę, bet nevartojamas, kai rodoma į gyvūnijos gyvybę (plg. Job 26:4, Pat 20:27, Prd 7:22 ir kt.). Kitas terminas, „nepeš chai“, rodo į „kvėpuojančią gyvybę“, kurią turi ir gyvūnai ir žmonės. Žmogus pradėjo kvėpuoti ir gyvuoti panašiai į gyvūnus („tapo gyva siela“) tik po to, kai Dievas suteikė jam dvasią, kurios nebuvo davęs gyvūnams. Būtų galima išversti „nešamah chai“ terminu „gyvybės alsavimas“, bet tada galėtų būti supainiojama su fraze „gyvybės kvėpavimas“, kuri vartojama Prd 6:17, 7:15. Be to, žodis „dvasia“ duoda suprasti žmonijos unikalumą, nes kiti Dievo sukurti kvėpuojantys kūriniai turi sielą (nepeš), bet neturi dvasios (nešamah). † **2:7** „gyva siela“ – Hbr. „nepeš chai“ (siela / būtybe gyvybės), t. y., kvėpuojanti, gyva būtybė. Ta pati hbr. frazė „nepeš chai“ rodo į žmones ir gyvūnus (Prd 1:20, 24, 30; 2:19). ‡ **2:8** „įveisė“ – Gal „buvo įveisęs“ (Gill). Š **2:12** „bdelio“ – Gal kuris nors brangakmenis arba medžio sakai, panašūs į gintarą. Hbr. žodis vartojamas dar tik Sk 11:7.

ir *onikso akmens. ¹³ Ir antrosios upės vardas – Gihonas. Ji yra ta, kuri apsupa visą Kušo šalį. ¹⁴ Ir trečiosios upės vardas – Hidekelis. Ji yra ta, kuri teka †prie ‡Asirijos rytų. Ir ketvirtoji upė, – ji yra Eufratas.

¹⁵ Ir VIEŠPATS Dievas paėmė Šžmogų ir *įkurdino jį Edeno sode, kad jį †dirbtų ir ‡saugotų. ¹⁶ Ir VIEŠPATS Dievas įsakė žmogui, tardamas: „Nuo kiekvieno sodo medžio tau leista laisvai valgyti, ¹⁷ bet nuo gėrio bei blogio pažinimo medžio – nevalgyk nuo jo, nes tą dieną, kurią nuo jo valgysi, Štikrai mirsi.“

¹⁸ Ir VIEŠPATS Dievas tarė: „Negera žmogui būti vienam; jam padarysiu atitinkančią pagalbininkę.“ ¹⁹ Ir VIEŠPATS Dievas iš dirvos supavidalino visus lauko *žvėris ir visus padangių paukščius ir atvedė juos pas Adomą pamatyti, kaip jis juos pavadins; ir kuo tik Adomas pavadino kiekvieną gyvūną, toks ir buvo

* **2:12** „onikso“ – LKŽ: „mineralas su besikaitaliojančiais juodais ir baltais sluoksniais, vartojamas juvelyriniams ir kitiems dirbiniams“. † **2:14** „prie Asirijos rytų“ – Arba „Asirijos rytuose“, „į Asirijos rytus“, „į rytus nuo Asirijos“. ‡ **2:14** „Asirijos“ – Arba „Ašūro“. Š **2:15** „žmogų“ – Arba „Adomą“.

* **2:15** „įkurdino“ – Arba „pastatė“. † **2:15** „įdirbtų“ – Arba „dirbtų“; tas pats hbr. žodis vartojamas Prd 3:23, bet reikšmė gali kiek skirtis, nes ten kalbama apie nuodėmės pasekmę. ‡ **2:15** „saugotų“ – Hbr. žodis שָׁמַר (šamar) vartojamas visai netoli tekste Prd 3:24, 4:9 eilutėse. Versti žodžiu „prižiūrėti“ galima čia, nes jis reiškia „saugoti, rūpintis saugumu“. Žodis „saugoti“ pasirinkta, kad vertime matytųsi, kad iš to pačio žodžio išversta.

Š **2:17** „tikrai mirsi“ – Arba „tikrai būsi nubaustas mirtimi“.

* **2:19** „žvėris“ – Arba „gyvūnus“.

jo vardas. ²⁰ Ir Adomas davė vardus visiems gyvuliams ir padangių paukščiams, ir visiems lauko žvėrimis, tačiau Adomui nebuvo rasta atitinkančio pagalbininko.

²¹ Ir VIEŠPATS Dievas užmigdė Adomą giliu miegu ir, jam miegant, išėmė vieną jo šonkaulį, ir jo vietą šužpildė kūnu. ²² O VIEŠPATS Dievas iš šonkaulio, kurį buvo išėmęs iš *žmogaus, sudarė moterį ir atvedė ją pas žmogų. ²³ Ir Adomas tarė: „Špagaliau! Ši yra kaulas iš mano kaulų ir kūnas iš mano kūno! Ji bus vadinama *moterimi, nes iš vyro ji buvo paimta.“ ²⁴ Dėl tos priežasties vyras paliks savo tėvą bei savo

† **2:20** „žvėrimis“ – Arba „gyvūnams“. ‡ **2:21** „užmigdė Adomą giliu miegu ir, jam miegant, išėmė“ t. „padarė, kad gilus miegas nupuolė ant Adomo, ir jis užmigo, ir jis išėmė“. § **2:21** „užpildė“ – Arba „užlopė“, „uždarė“. * **2:22** „žmogaus“ – Arba „Adomo“. † **2:22** „sudarė“ – Hbr. „pastatė“, „kūrė“, „konstravo“. Šis hbr. žodis vartojamas tik čia šiame skyriuje; jis pasitaiko labai dažnai kitur ST. ‡ **2:22** „žmogų“ – Arba „Adomą“. § **2:23** „Pagaliau!“ – Arba „Dabar jau“, „Šįsyk“.

* **2:23** „moterimi“, „vyro“ – Hbr. „moteris“ = iššā, hbr. „vyras“ = īš. Lietuvių k. vertimuose bandyta perteikti originalo žodžių panašumą. Tiksliausias bandymas – „vyrienė“, „vyras“, nors nurodo į nebūtiną sąlygą – santuoką; visai netikslus bandymas – „žmona“, „žmogus“, nes Prd 2:23 pirmąsyk hbr. k. Biblijoje vartojamas žodis, kuris čia verčiamas „vyru“, bet „žmogus“ („Adomas“) pasitaiko ir anksčiau, nuo Prd 1:26. Taip pat variantas „žmona“, „žmogus“ yra netinkamas todėl, kad Prd 2:22 iššā = „moteris“ (bendrai), bet 2:24-25 kalbama, kad tai yra „jo“ iššā, t. y. Adomo žmona. Analogiškai, bet atvirkščiai, yra ir lietuvių kalboje: yra „vyras“ kaip vyriškosios lyties žmogus, ir yra „vyras“ kaip tam tikros moters sutuoktinis. † **2:23** „ji“ – T. „šita“.

motiną ir \ddagger liks sujungtas su savo žmona, ir juodu taps Švienu kūnu. ²⁵ Jie abu – žmogus ir jo žmona – buvo nuogi ir jie nesigėdijo.

3

Žmonijos nusidėjimų pradžia

¹ O gyvatė buvo gudresnė už visus lauko žvėris, kuriuos VIEŠPATS Dievas buvo padaręs. Ir ji tarė moteriai: „Ar tikrai Dievas *pasakė: „Nevalgykite nuo visų sodo medžių?“ ² Ir moteris tarė gyvatei: „Mums leista valgyti sodo medžių vaisių, ³ bet apie vaisių medžio, kuris yra sodo viduryje, Dievas \dagger tarė: „Nevalgykite nuo jo ir nelieskite \ddagger jo, kad nemirtumėte.“ ⁴ Ir gyvatė tarė moteriai: „Jūs tikrai nemirsite, ⁵ nes Dievas žino, kad tą dieną, kai valgysite nuo jo, atsivers jūsų akys, ir jūs būsite kaip Šdievai, pažindami gerį ir blogį.“

⁶ Ir kai moteris pamatė, kad medis buvo geras maistui ir kad jis *žavus akims, ir kad medis pageidaujamas – galintis padaryti *žmogų*

\ddagger 2:24 „liks sujungtas su savo žmona“ t. „prilips prie savo žmonos“. § 2:24 „vienu kūnu“ – Be kita ko, tai reiškia „naują šeimyninį vienetą“. Žr. kitas vietas Šv. Rašte, kur panašiai, bet ne vienodai, kalbama apie žmones, turinčius tą pačią fizinę kilmę: Prd 29:14; Ts 9:2; II Sam 5:1; II Sam 19:12-13; Rom 11:14; tose vietose nėra žodžio „vienas“. Kita vertus, Šv. Rašte būti kūnu dažnai reiškia būti žmogumi; plg. Jn 1:14; Prd 6:3. * 3:1 „pasakė“ – Arba „yra pasakęs“. † 3:3 „tarė“ – Arba „yra pasakęs“. ‡ 3:3 „jo, kad nemirtumėte“ – Arba „jo; priešingu atveju, numirsite.“ § 3:5 „dievai“ – Arba „dieviškos būtybės“; plg. Ps 82:6, Jn 10:35. * 3:6 „žavus“ – Arba „patrauklus“.

išmintingą, ji paėmė jo vaisiaus ir valgė, ir taip pat davė savo vyrui, esančiam su ja, ir jis valgė. ⁷ Ir atsivėrė jų abiejų akys, ir jie suprato esą nuogi; ir jie susiuvo figmedžio lapus ir sau padarė prijuostas. ⁸ Ir jie išgirdo †balsą VIEŠPATIES Dievo, †vaikštančio sode, Šdienos atvėsimo metu; ir Adomas ir jo žmona pasislėpė nuo VIEŠPATIES Dievo akivaizdos tarp sodo medžių.

⁹ Ir VIEŠPATS Dievas *pašaukė Adomą ir jam tarė: „Kur tu?“ ¹⁰ Ir jis tarė: „Aš išgirdau tavo †balsą sode ir bijojau, nes aš nuogas; todėl pasislėpiau.“

¹¹ Ir jis tarė: „Kas tau pasakė, kad tu nuogas? Ar valgei nuo medžio, nuo kurio tau įsakiau nevalgyti?“ ¹² Ir žmogus tarė: „Moteris, †kurią davei, *kad būtų* su manimi, ji davė man nuo to medžio, ir aš valgiau.“ ¹³ Ir VIEŠPATS Dievas tarė

† **3:8** „balsą“ – Arba „garsą“; plg. tas pats hbr. žodis Mok 7:6, II Sam 5:24, I Kar 14:6, II Kar 6:32; jeigu šis žodis nerodo į VIEŠPATIES balsą, bet į garsą, tai būtų garsas, kurį sukelia judėjimas. Žodis „balsas“ teiktinesnis čia todėl, kad bendras Biblijos kontekstas rodo, kad Dievas žodžiais bendrauja su žmonėmis, o Dievas Sūnus netgi vadinasi Žodžiu (Jn 1:1). † **3:8** „vaikštančio“ – Arba „vaikštinėjančio“, „pasivaikščiojančio“, „einančio“, „judančio“. § **3:8** „dienos atvėsimo metu“ – T. „dienos vėjo metu“; arba „dienos vėjeliui dvelkiant“. Hbr. k. žodis רִיחַ (ruach), pirmą kartą pasitaikęs Prd 1:2, turi įvairias reikšmes, įskaitant „d/Dvasia“, „vėjas“, „alsavimas“. * **3:9** „pašaukė Adomą“ – Arba „šaukė Adomui“. † **3:10** „balsą“ – Gal „garsą“; žr. Prd 3:8 išnašą. † **3:12** „kurią davei, *kad būtų* su manimi“ – Arba „kurią davei šalia manęs“; žr. Prd 2:18 ir toliau.

moteriai: „Kas gi tai, ką tu padarei?“ Ir moteris tarė: „Gyvatė mane apgavo, ir aš valgiau.“

Prakeikimų ir išgelbėjimo pažado pradžia

¹⁴ Ir VIEŠPATS Dievas tarė gyvatei: „Kadangi tai padarei, tu esi Šlabiau prakeikta už visus *gyvulius ir už visus lauko †žvėris; ant savo pilvo turėsi šliaužti ir dulkes ‡ėsti per visas savo gyvenimo dienas; ¹⁵ ir aš sukelsiu priešišumą tarp tavęs bei moters ir tarp tavo sėklos bei moters Sėklos; jis – *moters Sėkla* – triuškins tau galvą, o tu triuškinsi jam kulnį.“

¹⁶ Moteriai jis tarė: „Aš didžiai padauginsiu tavo Šnėštumo vargą – skausmingai tu gimdysi vaikus; ir tavo potraukis *bus nukreiptas* į tavo vyrą, ir jis tave valdys.“

¹⁷ Ir Adomui jis tarė: „Kadangi paklausei savo žmonos balso ir valgei nuo medžio, apie kurį aš tau įsakiau, sakydamas: „Nevalgyk nuo jo!“ – prakeikta *yra* dirva dėl tavęs; *vargdamas maitinsiesi iš jos per visas savo gyvenimo dienas ¹⁸ ir erškėčius bei usnis ji tau želdins, ir tu maitinsiesi lauko augmenija. ¹⁹ Savo veido prakaitu turėsi valgyti duoną, kol sugrįši į dirvą,

§ 3:14 „labiau prakeikta už visus gyvulius“ – Arba „išvartytas nuo visų gyvulių tarpo“. * 3:14 „gyvulius“ – Arba „naminius gyvūnus“, t. y., nelaukinius gyvūnus. † 3:14 „žvėris“ – Arba „gyvūnus“. ‡ 3:14 „ėsti“ – „krimsti“. § 3:16 „nėštumo vargą“ – Hbr. „vargą ir nėštumą“; šį vertimą grindžia interpretacija, kad hbr. frazė yra kalbos figūra hendiadis – vienos minties pareiškimas dviem žodžiais, kuriuos jungia žodis „ir“. * 3:17 „vargdamas“ t. „varge“.

nes iš jos buvai paimtas; nes tu esi dulkė, ir į dulkę sugrįši.“

²⁰ Ir Adomas pavadino savo žmoną vardu Ieva, nes ji buvo visų gyvųjų motina.

Laikino nuodėmių padengimo pradžia

²¹ Ir VIEŠPATS Dievas Adomui ir jo žmonai padarė odinius drabužius ir juos aprengė.

Žmonijos atskyrimo nuo Dievo pradžia

²² Ir VIEŠPATS Dievas tarė: „Štai žmogus tapo kaip vienas iš mūsų, pažindamas gėrį ir blogį, o dabar, kad jis neištiesų savo rankos ir nepaimtų nuo gyvybės medžio, ir nevalgytų, ir negyventų per amžius!“ ²³ Todėl VIEŠPATS Dievas išsiuntė jį iš Edeno sodo įdirbti dirvą, iš kurios jis buvo paimtas. ²⁴ Taigi jis išvarė žmogų, ir į rytus nuo Edeno sodo pastatė kerubus ir besisukiojančią liepsningą kalaviją, kad saugotų [†]kelią į gyvybės medį.

4

Dievui nepriimtino tikėjimo ir Dievui priimtino tikėjimo pradžia

¹ Ir Adomas pažino savo žmoną Ievą, ir ji tapo nėščia ir pagimdė Kainą, ir tarė: „Gavau vyriškos lyties žmogų nuo VIEŠPATIES.“ ² Ir dar kartą ji pagimdė – *šįkart* jo brolių Abelį. Ir Abelis buvo ^{*}avių piemuo, o Kainas buvo [†]žemdirbys.

[†] **3:24** „kelią į gyvybės medį“ – Arba „gyvybės medžio kelią“.

^{*} **4:2** „avių“ – Arba „kaimenės“, „bandos“. [†] **4:2** „žemdirbys“ – Arba „dirvos artojas“.

³ Ir taip įvyko, kad, †kuriam laikui praslinkus, Kainas atnešė auką VIEŠPAČIUI iš dirvos vaisiaus. ⁴ Taip pat atnešė ir Abelis – *bet* iš savo kaimenės pirmagimių ir iš jų taukų. Ir VIEŠPATS Špalankiai pažvelgė į Abelį ir į jo auką, ⁵ tačiau į Kainą ir į jo auką jis palankiai nepažvelgė. Ir Kainas labai supyko, ir jo veidas paniuro.

⁶ Ir VIEŠPATS tarė Kainui: „Kodėl tu supykai ir kodėl tavo veidas paniuro? ⁷ Jeigu tu darysi gera, argi nebūsi *priimtas? O jeigu nedarysi gera, nuodėmė pritupia prie durų. Ir tau *bus nukreiptas* jos potraukis, bet tu privalai ją suvaldyti.“

Žmogždysčių pradžia

⁸ Ir Kainas kalbėjo savo broliui Abeliui; ir taip įvyko, kad jiems esant †laukuose, Kainas pakilo prieš savo brolių Abelį ir jį užmušė.

⁹ Ir VIEŠPATS tarė Kainui: „Kur tavo brolis Abelis?“ Ir jis tarė: „Nežinau! Argi aš savo brolio sargas?“ ¹⁰ Ir anas tarė: „Ką tu padarei? Iš dirvos šaukiasi manęs tavo brolio kraujo balsas! ¹¹ Taigi dabar tu esi †prakeiktas nuo dirvos, kuri atvėrė savo burną priimti tavo brolio kraują iš

‡ 4:3 „kuriam laikui praslinkus“ – T. „dienų pabaigoje“ arba „dienoms pasibaigus“. § 4:4 „palankiai pažvelgė į“ – T. y.

„pripažino“. * 4:7 „priimtas“ – Arba „paaukštintas“. † 4:8

„laukuose“ – Hbr. vns.; arba „pievoje“. ‡ 4:11 „prakeiktas nuo dirvos“ – Gal „prakeiktas *toli* nuo dirvos“, „prakeiktas dirvai esant priemonei“; pagal Prd 4:12 reikšmė ta, kad dirva taip lengvai kaip anksčiau nebeduos Kainui savo derliaus ir jis nebeturės nuolatinės gyvenamos vietos dirvos paviršiuje, bet bus klajūnas.

tavo rankos. ¹² Kai dirbsi dirvą, ji nuo šiol tau nebeduos savo šgero derliaus; tu būsi *bėglys ir klajūnas žemėje.“

¹³ Ir Kainas tarė VIEŠPAČIUI: „Mano bausmė didesnė nei aš galiu pakelti! ¹⁴ Štai šiandien mane išvarei nuo dirvos paviršiaus, ir turėsiu nuo tavo veido slėptis, ir būsiu †bėglys ir klajūnas žemėje; ir taip įvyks, kad kas tik mane sutiks, mane užmuš.“ ¹⁵ Bet VIEŠPATS jam tarė: „Taigi, kas tik užmuštų Kainą, tam septyneriopai bus atkeršyta. Ir VIEŠPATS davė Kainui ženklą, kad kas nors, jį užtikęs, jo nenužudytų.“

Kaino giminystės eilė

¹⁶ Ir Kainas pasitraukė nuo VIEŠPATIES aki-vaizdos ir apsigyveno Nodo šalyje, į rytus nuo Edeno.

¹⁷ ‡Paskui Kainas pažino savo žmoną, ir ji tapo nėščia ir pagimdė Henočą. Ir jis pastatė miestą, ir pavadino miestą savo sūnaus vardu – Henočas. ¹⁸ O Henoalui gimė Iradas, o Iradas pagimdė Mehujaelį, o Mehujaelis pagimdė Metušaelį, o Metušaelis pagimdė Lamečą.

¹⁹ O Lamechas ėmė sau dvi žmonas. Vienos vardas buvo Ada, o kitos vardas Cila. ²⁰ O Ada pagimdė Jabalą. Jis buvo Štėvas tokių, kurie gyvena palapinėse, ir tokių, kurie turi galvijų.

§ 4:12 „gero derliaus“ – T. „stiprybės“, t. y., nebeduos to, kas yra stiprybės rezultatas. * 4:12 „bėglys“ – Arba „bastūnas“. † 4:14 „bėglys“ – Arba „bastūnas“. ‡ 4:17 „Paskui“ – Arba „Ir“. § 4:20 „tėvas“ – Žodis čia gali reikšti „pradininką“.

21 O jo brolio vardas *buvo* Jubalas. Jis buvo *tėvas visų tokių, kurie groja lyra ir fleita. 22 O Cila, ji taip pat pagimdė Tubal Kainą, visų bronzos / žalvario ir geležies kalvių mokytoją. O Tubal-Kaino sesuo *buvo* Naama.

23 Ir Lamechas tarė savo žmonoms: „Ada ir Cila, išgirskite mano balsą! Lamecho žmonos, klausykitės mano kalbos! Juk †užmušiau vyrą už man padarytą žaizdą, bernioką už man padarytą sužalojimą. 24 Jei už Kainą bus atkeršyta septyneriopai, tai už Lamechą septyniasdešimt septynis kartus!“

Išgelbėjimo pažado išsipildymo pradžia: Setas

25 Ir Adomas vėl pažino savo žmoną ir ji pagimdė sūnų ir pavadino jį vardu Setas; „Nes Dievas, – *ji sakė*, – man paskyrė kitą †sėklą vietoje Abelio, kuri Kainas užmušė. 26 O Setui – jam irgi gimė sūnus, ir jis pavadino jį vardu Enošas. Tuo metu žmonės pradėjo šauktis VIEŠPATIES vardo.

5

Adomo giminystės eilė per Setą

1 Šita yra Adomo šeimos *istorijos duomenų †knyga. Tą dieną, kai Dievas sukūrė žmogų, jis padarė jį, *turintį* panašumų į Dievą; 2 vyriškos lyties ir moteriškos lyties sukūrė jis juos; ir jis

* 4:21 „tėvas“ – Žodis čia gali reikšti „pradininką“. † 4:23 „užmušiau“ – Arba „užmuščiau“. ‡ 4:25 „sėklą“ – T. y., „palikuonį“, „ainį“. * 5:1 „istorijos“ – Gal „metrikacijos“. † 5:1 „knyga“ – Arba „žurnalas“, „registas“.

palaimino juos ir pavadino juos vardu Adomas tą dieną, kai jie buvo sukurti.

³ Ir Adomas pragyveno šimtą trisdešimt metų ir pagimdė sūnų pagal savo panašumą, atitinkantį savo atvaizdą, ir jis pavadino jį vardu Setas. ⁴ Ir Adomo dienos po to, kai pagimdė Setą, sudarė aštuonis šimtus metų, ir jis pagimdė sūnų bei dukterų. ⁵ Taigi visos Adomo dienos, kurias jis gyveno, sudarė devynis šimtus trisdešimt metų, ir jis mirė.

⁶ Ir Setas pragyveno šimtą penkerius metus ir pagimdė Enošą. ⁷ Ir Setas, po to, kai pagimdė Enošą, pragyveno aštuonis šimtus septynerius metus ir pagimdė sūnų bei dukterų. ⁸ Taigi visos Seto dienos sudarė devynis šimtus dvylika metų, ir jis mirė.

⁹ Ir Enošas pragyveno devyniasdešimt metų ir pagimdė Kenaną. ¹⁰ Ir Enošas, po to, kai pagimdė Kenaną, pragyveno aštuonis šimtus penkiolika metų ir pagimdė sūnų bei dukterų. ¹¹ Taigi visos Enošo dienos sudarė devynis šimtus penkerius metus, ir jis mirė.

¹² Ir Kenanas pragyveno septyniasdešimt metų ir pagimdė Mahalalelį. ¹³ Ir Kenanas, po to, kai pagimdė Mahalalelį, pragyveno aštuonis šimtus keturiasdešimt metų ir pagimdė sūnų bei

‡ 5:4 „sudarė“ – T. „buvo“. § 5:5 „sudarė“ – T. „buvo“. * 5:8 „sudarė“ – T. „buvo“. † 5:9 „Kenaną“ – Gr. Καϊνάβ (Kainan); žr. Lk 3:37. ‡ 5:11 „sudarė“ – T. „buvo“. § 5:12 „Mahalalelį“ – Hbr. מַהֲלֵלֵל (Mahalalel), gr. Μαλελεήλ (Maleleél); žr. Lk 3:37.

dukterų. ¹⁴ Taigi visos Kenano dienos *sudarė devynis šimtus dešimt metų, ir jis mirė.

¹⁵ Ir Mahalalelis pragyveno šešiasdešimt penkerius metus ir pagimdė Jeredą. ¹⁶ Ir Mahalalelis, po to, kai pagimdė Jeredą, pragyveno aštuonis šimtus trisdešimt metų ir pagimdė sūnų bei dukterų. ¹⁷ Taigi visos Mahalalelio dienos †sudarė aštuonis šimtus devyniasdešimt penkerius metus, ir jis mirė.

¹⁸ Ir Jeredas pragyveno šimtą šešiasdešimt dvejus metus ir pagimdė Henochą. ¹⁹ Ir Jeredas, po to, kai pagimdė Henochą, pragyveno aštuonis šimtus metų ir pagimdė sūnų bei dukterų. ²⁰ Taigi visos Jeredo dienos ‡sudarė devynis šimtus šešiasdešimt dvejus metus, ir jis mirė.

²¹ Ir Henochas pragyveno šešiasdešimt penkerius metus ir pagimdė Metušelachą. ²² Ir Henochas, po to, kai pagimdė Metušelachą, vaikščiojo su Dievu tris šimtus metų ir pagimdė sūnų bei dukterų. ²³ Taigi visos Henocho dienos §sudarė tris šimtus šešiasdešimt penkerius metus. ²⁴ Ir Henochas vaikščiojo su Dievu, *paskui jo nebebuvo, nes Dievas jį pasiėmė.

²⁵ Ir Metušelachas pragyveno šimtą aštuoniasdešimt septynerius metus ir pagimdė Lamechą. ²⁶ Ir Metušelachas, po to, kai pagimdė Lamechą, pragyveno septynis šimtus aštuoniasdešimt dvejus metus ir pagimdė sūnų bei dukterų. ²⁷ Taigi visos Metušelacho dienos

* **5:14** „sudarė“ – T. „buvo“. † **5:17** „sudarė“ – T. „buvo“.

‡ **5:20** „sudarė“ – T. „buvo“. § **5:23** „sudarė“ – T. „buvo“.

* **5:24** „paskui“ – Arba „ir“.

†sudarė devynis šimtus šešiasdešimt devynerius metus, ir jis mirė.

²⁸ Ir Lamechas pragyveno šimtą aštuoniasdešimt dvejus metus ir pagimdė sūnų, ²⁹ ir pavadino jį vardu †Nojus, sakydamas: „Šitas suteiks mums paguodos nuo mūsų darbo ir nuo mūsų rankų vargo dėl dirvos, kurią VIEŠPATS prakeikė.“ ³⁰ Ir Lamechas, po to, kai pagimdė Nojų, pragyveno penkis šimtus devyniasdešimt penkerius metus ir pagimdė sūnų bei dukterų. ³¹ Taigi visos Lamecho dienos Šsudarė septynis šimtus septyniasdešimt septynerius metus, ir jis mirė.

³² Ir Nojus buvo penkių šimtų metų, ir *jis pagimdė Semą, Chamą ir Jafetą.

6

Žmonijos nuodėmingumas ir Dievo nuosprendis

¹ Ir įvyko, kai žmonių pradėjo daugėti *žemės paviršiuje ir jiems gimė dukterų, ² kad Dievo sūnūs matė žmonių dukteris, kad jos gražios, ir ėmė sau į žmonas iš visų, kurias jie išsirinko.

³ Ir VIEŠPATS tarė: „Mano Dvasia †nesivaidys su žmogumi amžinai, †nes jis yra ir Škūniškas.

† 5:27 „sudarė“ – T. „buvo“. † 5:29 „Nojus“ – Hbr. „Noach“, t. y. „atilsis“, „paguoda“, „atgaiva“. § 5:31 „sudarė“ – T. „buvo“. * 5:32 „jis“ – T. „Nojus“. * 6:1 „žemės“ – Arba „dirvos“. † 6:3 „nesivaidys“ – T. y. „nesibylinės“. † 6:3 „nes jis yra ir“ – Hbr. sandara yra vartojama tik čia ST. § 6:3 „kūniškas“ – Arba „kūnas“.

*Vis dėlto jo dienų bus šimtas dvidešimt metų.
 4 Anomis dienomis žemėje buvo milžinų, – taip pat vėliau, kai Dievo sūnūs įeidavo pas žmonių dukteris ir jos gimdydavo jiems *vaikų*. Tie buvo senovės galiūnai, garsūs vyrai.

5 Ir VIEŠPATS matė, kad †žmogaus blogumas žemėje buvo gausus, ir kad kiekvienas jo širdies minčių siekimas visuomet buvo tik blogas. 6 Ir gailėjosi VIEŠPATS, kad jis žemėje sukūrė žmogų, ir †jam gėlė širdį. 7 Ir VIEŠPATS tarė: „Aš pragaišinsiu žmogų, kurį sukūriau, nuo Šžemės paviršiaus, – nuo žmogaus iki gyvulio, iki ropojančio padaro, iki padangių paukščio, – nes gailiuosi juos padaręs.“ 8 Tačiau Nojus rado malonę VIEŠPATIES akyse.

Nojus ir arka

9 Šitie yra Nojaus šeimos *istorijos duomenys: Nojus buvo teisus žmogus, jis buvo nepriekaištingas †tarp savo amžininkų; Nojus vaikščiojo su Dievu. 10 Ir Nojus pagimdė tris sūnus: Semą, Chamą ir Jafetą.

11 Bet †žemė buvo sugedusi Dievo akyse, ir žemė buvo pripildyta smurto. 12 Ir Dievas matė žemę, ir štai ji buvo sugedusi, nes žemėje

* **6:3** „Vis dėlto“ – Arba „O“, „Bet“. † **6:5** „žmogus“ – Šis kuopinis hbr. dkt. rodo į žmoniją, apskritai į Adomo palikuonis. † **6:6** „jam gėlė širdį“ – Arba „jis sielojosi iki širdies *gelmių*“; gal „jis buvo ižeistas iki širdies“. § **6:7** „žemės“ – Arba „dirvos“. * **6:9** „istorijos“ – Gal „metrikacijos“. † **6:9** „tarp savo amžininkų“ – T. „savo kartose“. † **6:11** „žemė“ – T. y. arba pati žemė (dėl gyventojų nuodėmių) arba žemės gyventojai (metonimija).

sugadino savo Škelius *kiekviena kūną turinti būtybė.

¹³ Ir Dievas tarė Nojui: †‡ „Kiekvienos kūną turinčios būtybės galas yra atėjęs mano akivaizdon, nes per juos žemė pasidarė pilna smurto. Ir štai pragaišinsiu juos drauge su žeme.

¹⁴ Pasidaryk arką iš gofero medžio; arkoje padaryk kambarių ir Špadenk ją *derva iš vidaus ir iš lauko. ¹⁵ Ir štai kaip tu turi ją padaryti: †arkos ilgis *turi būti* trys šimtai uolekčių, jos plotis – penkiasdešimt uolekčių, ir jos aukštis – trisdešimt uolekčių. ¹⁶ Padaryk ‡šviesos angą arkai, ir užbaik Šją per uolektį nuo viršaus; taip pat arkos *vieninteles duris įstatyk jos šone; padaryk ją su apatiniu, antru ir trečiu aukštu.

¹⁷ Ir aš, štai aš ruošiuosi siųsti vandenų tvaną

§ 6:12 „kelius“ – T. y. elgseną. * 6:12 „kiekviena kūną turinti būtybė“ – T. „kiekvienas kūnas“, t. y. visa žmonija. † 6:13 „Kiekvienos kūną turinčios būtybės“ – T. „kiekvieno kūno“. ‡ 6:13 „Kiekvienos kūną turinčios būtybės galas yra atėjęs mano akivaizdon“ – Parafrazė: „Priėmiau sprendimą padaryti galą kiekvienai kūną turinčiai būtybei“. § 6:14 „padenk“ – Hbr. „kafar“; žr. Prd 32:20, Iš 29:33. * 6:14 „derva“ – Hbr. „kofer“; čia pirma k. ST; čia = dengianti medžiaga. Žodis kartais rodo į išpirką, išsipirkimo mokestį (Iš 30:12, Sk 35:31-32), kartais į kyšį (I Sam 12:3). † 6:15 arkos dydis – uolektis ≈ 45 cm (kartais daugiau). Imant 45 cm uolekties ilgį, arkos ilgis ≈ 135 m, plotis 22,5 m., aukštis ≈ 13,5 m. ‡ 6:16 „šviesos angą“ – Žr. Prd 8:6, kurioje vartojamas kitas žodis, „langas“. § 6:16 „ją“ – Arba arką arba angą. * 6:16 „vieninteles duris“ – Pridėtas žodis „vieninteles“ todėl, kad hbr. kalboje aišku, kad tebuvo vienos durys, o lietuviškas žodis yra dgs., todėl gali atsirasti nesupratimas.

ant žemės pragaišinti po dangumi †kiekvieną kūną turinčią būtybę, kurioje yra gyvybės kvėpavimas; visa, kas yra žemėje, pražus. ¹⁸ Bet su tavimi aš tvirtinsiu savo sandorą: tu †įeisi į arką, tu ir tavo sūnūs, ir tavo žmona, ir tavo sūnų žmonos su tavimi. ¹⁹ Ir iš kiekvieno gyvo padaro iš Švisų kūną turinčių būtybių, tu turi priversti patekti į arką po du iš kiekvienos rūšies, kad išlaikytum juos gyvus su savimi; jie turi būti patinas ir patelė. ²⁰ Kad išliktų gyvi, turės patekti pas tave po du iš kiekvienos rūšies, – iš paukščių pagal jų rūšis ir iš gyvulių pagal jų rūšis, iš visų žemės ropojančių padarų pagal jų rūšis. ²¹ Taip pat pasiimk visokio valgomo maisto ir susikrauk pas save. Ir tai bus maistas tau ir jiems.“

²² Ir Nojus padarė pagal visa, ką Dievas buvo jam įsakęs, – būtent taip padarė.

7

¹ Ir VIEŠPATS tarė Nojui: „Įeik į arką tu ir visi tavo namiškiai, nes šioje kartoje mačiau tave *esant teisų †prieš mane. ² Pasiimk iš

† **6:17** „kiekvieną kūną turinčią būtybę“ – T. „kiekvieną kūną“.

‡ **6:18** „įeisi“ – Arba „turėsi įeiti“. § **6:19** „visų kūną turinčių būtybių“ – T. „kiekvieno kūno“. * **7:1** „esant teisų prieš mane“ – Būti teišus prieš Dievą reiškia būti išteisintas tikėjimu. Žr. Rom 3:20-28, 5:1; Gal 3:24; Hbr 11:7. † **7:1** „prieš mane“ – T. „prieš mano veidą“.

visų švariųjų gyvulių †septynis ir septynias (*po patiną ir jo patelę*), ir iš gyvulių, kurie nešvarūs, *pasiimk* du (*po patiną ir jo patelę*), ³ taip pat iš padangės paukščių †septynis ir septynias (*po patiną ir patelę*), kad *atžala būtų išlaikyta gyva ant visos žemės paviršiaus. ⁴ Nes dar septynios dienos, ir aš siūsiu žemėn lietu keturi- asdešimčiai dienų ir keturiasdešimčiai naktų ir pražudysiu nuo žemės paviršiaus visas būtybes, kurias esu padaręs.“

⁵ Ir Nojus padarė pagal visa, ką VIEŠPATS buvo jam įsakęs.

Tvanas

⁶ Ir Nojus buvo šešių šimtų metų, kai †vandenų tvanas užliejo žemę.

⁷ Ir Nojus ir jo sūnūs, ir jo žmona, ir jo sūnų žmonos įėjo su juo į arką †dėl tvano vandenų.

‡ **7:2** „septynis ir septynias“ – Skaitvardis kartojasi hbr. k. tekste be jungtuko („septynis septynis“). Toks hbr. tekstas Senajame Testamente שִׁבְעִים שִׁבְעִים (šivach šivach) pasitaiko tik čia ir 3-oje eilutėje. Kai kas taip supranta hbr. tekstą, kaip pateikta šiame vertime (iš viso po 14 švarių gyvulių), o kiti galvoja, kad buvo trys poros ir dar vienas patinas be patelės (iš viso septyni gyvuliai). Priešingai antram paaiškinimui yra tai, kad tekste pabrėžiama „patinas ir jo patelė“.

§ **7:3** „septynis ir septynias“ – Žr. Prd 7:2.

* **7:3** „atžala“ – Hbr. „sėkla“; plg. „palikuonis“, kai kalbama apie žmones. † **7:6** „vandenų tvanas užliejo žemę“ – Arba „užėjo tvanas kaip žemę užliejantys vandenys“. T. „tvanas buvo (atsirado / tapo) vandenys virš / ant žemės“. Plg. Prd 7:10, kurio hbr. k. sandara panaši, bet ne tapati. ‡ **7:7** „dėl tvano vandenų“ – T. „nuo tvano vandenų akivaizdos / veido“; arba „išeidami iš tvano vandenų akivaizdos“. Plg. hbr. Prd 3:8, Iš 3:7 ir kt.

⁸ Iš švariųjų gyvulių ir iš gyvulių, kurie nešvarūs, ir iš paukščių, ir iš visų *gyvūnų*, Šjudančių ant žemės, ⁹ po du, patinas ir patelė, įėjo pas Nojų į arką, kaip Dievas buvo Nojui įsakęs.

¹⁰ Ir taip įvyko *po septynių dienų, kad tvano vandenys atsirado ant žemės.

¹¹ Šeši šimtaisiais Nojaus gyvenimo metais, antrąjį mėnesį, septynioliktąją to mėnesio dieną, – tą dieną †pratrūko visi didžiosios gelmės šaltiniai, ir dangaus langai atsidarė. ¹² Ir ‡lietus lijo ant žemės keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų.

¹³ Tą pačią dieną įėjo į arką Nojus ir Nojaus sūnūs Semas, Chamas, bei Jafetas, taip pat su jais Nojaus žmona ir trys jo sūnų žmonos, – ¹⁴ jie ir visokie žvėrys pagal jų rūšį, ir visokie galvijai pagal jų rūšį, ir visokie ropojantys *padarai*, kurie Šjuda ant žemės, pagal jų rūšį, ir visokie paukščiai pagal jų rūšį – visi visokių sparnų paukšteliai. ¹⁵ Ir jie įėjo pas Nojų į arką, po du iš *visų kūną turinčių būtybių, kuriose yra gyvybės kvėpavimas. ¹⁶ Ir kurie įėjo, įėjo patinas ir patelė iš kiekvieno kūno *rūšies*, kaip Dievas jam buvo įsakęs; ir VIEŠPATS už jo uždarė *duris*.

§ 7:8 „judančių“ – Arba „grakščiai judančių“. * 7:10 „po septynių dienų“ – Arba „septintąją dieną“. † 7:11 „pratrūko [...] šaltiniai“ – Arba „skėlė [...] šaltinius“. ‡ 7:12 „lietus lijo“ – T. „lietaus liejimas buvo“. § 7:14 „juda“ – Arba „grakščiai juda“. * 7:15 „visų kūną turinčių būtybių“ – T. „kiekvieno kūno“.

17 Ir tvanas žemėje †tęsėsi keturiasdešimt dienų; ir vandenys daugėjo ir pakėlė arką, ir ji pakilo aukštai viršum žemės. 18 Ir vandenys ‡pritvino ir labai padaugėjo ant žemės, o arka plūduriavo ant vandenų paviršiaus. 19 Tai vandenys labai labai pritvino ant žemės, ir visi aukštieji kalnai, *esantys* po visu dangumi, buvo šapsemi. 20 Pritvino vandenų *penkiolika uolekčių aukščiau, ir buvo apsemi kalnai. 21 Ir žuvo visos kūną turinčios būtybės, kurios judėjo ant žemės: paukščiai ir galvijai ir žvėrys ir visi knibždantys *padarai*, kurie knibžda ant žemės, ir visi žmonės. 22 †Visi, kurie tik buvo sausumoje, kurių šnervėse *buvo* gyvybės ‡dvasios šalsavimas, mirė. 23 Taip jis pragaišino visas būtybes, *buvusias* dirvos paviršiuje – nuo žmogaus iki gyvulio, iki ropojančio padaro, iki padangės paukščio. Jie juk buvo pragaišinti nuo žemės, o išliko tik Nojus ir tie, kurie *buvo* su juo arkoje. 24 Pritvino vandenų ant žemės šimtą penkiasdešimt dienų.

† 7:17 tęsėsi,“ – Hbr. „buvo“. ‡ 7:18 „pritvino“ (ir 19, 20, 24 eilutėse) – T. „išsigalėjo“. § 7:19 „apsemi“ (ir 20 eilutėje) – T. „apdengti“. * 7:20 „penkiolika uolekčių“ – Žr. Prd 6:15 išnašą. 15 uolekčių ≈ 6,75 m. † 7:22 Ši eilutė kalba apie žmones, ne apie kitus padarius, nes šios eilutės tekstas yra 21-os eilutės išplėtimas, kuris tikslina, kad žuvo tiktai žmonės sausumoje. Juk Nojus su šeima išgyveno. Be to, hbr. žodis נֶשְׁמָה (nešamah) Biblijoje nerodo į gyvūnų gyvybės alsavimą. Plg. Prd 2:7, Job 26:4, Pat 20:27, Įst 20:16 ir kt. ‡ 7:22 „dvasios“ – Hbr. נֶשְׁמָה (nešamah). § 7:22 „alsavimas“ – Hbr. רִיחַ (ruach).

8

¹ Ir Dievas atsiminė Nojų ir visus gyvus padarus bei visus gyvulius, kurie buvo su juo arkoje; ir Dievas siuntė vėją *pūsti virš žemės, ir vandenys atslūgo. ² Be to, gelmės šaltiniai ir dangaus langai buvo uždaryti ir buvo sulaikytas lietus iš dangaus, ³ ir vandenys vis traukėsi atgal nuo žemės, o pasibaigus šimtui penkiasdešimčiai dienų, vandenys nyslūgo.

⁴ Ir septintą mėnesį, septynioliktąją to mėnesio dieną, arka nusėdo ant Ararato kalnų. ⁵ Ir vandenys vis slūgo iki dešimtojo mėnesio. Dešimtąjį mėnesį, to mėnesio pirmąją dieną, pasirodė kalnų viršūnės.

⁶ Taip įvyko, kad pasibaigus keturiasdešimčiai dienų, Nojus atidarė arkos langą, kurį buvo įtaisęs, ⁷ ir išleido varną, †kuris išlėkė – tai išskrisdavo, ‡tai parskrisdavo, kol Šzemėje nudžiuvo vandenys. ⁸ Taip pat jis išleido nuo savęs balandį pažiūrėti, ar vandenys buvo nusekė žemės paviršiuje.

¹³ Ir įvyko šeši šimtai pirmaisiais metais, pirmąjį mėnesį, pirmąją to mėnesio dieną, kad vandenys buvo nudžiuvę žemėje. Ir Nojus nukėlė arkos dangtį ir pasižiūrėjo, ir štai *dirvos paviršius buvo sausas. ¹⁴ Ir antrąjį mėnesį, dvidešimt septintąją to mėnesio dieną, †žemė

* **8:1** „pūsti“ – Hbr. „pereiti“. † **8:7** „kuris“ – T. „ir“. ‡ **8:7** „tai“ – T. „ir“. § **8:7** „žemėje“ – T. „nuo žemės“. * **8:13** „dirvos“ – Hbr. אָדָמָה 'adamah; plg. 8:14, „žemė“ (hbr. עֵרֶץ 'erets). † **8:14** „žemė“ – Hbr. עֵרֶץ 'erets; plg. 8:13, „dirvos“ (hbr. אָדָמָה 'adamah) paviršius buvo sausas“.

buvo sausa.

15 Tada Dievas kalbėjo Nojui, sakydamas:
 16 „Išeik iš arkos tu ir tavo žmona, ir tavo sūnūs,
 ir tavo sūnų žmonos su tavimi. 17 Išvesk su
 savimi visus gyvus padarus, esančius su tavimi,
 iš visų kūnų turinčių būtybių, tiek iš paukščių,
 tiek iš gyvulių, tiek iš visų ropojančių padarų,
 kurie Šjuda ant žemės, kad jie gausiai veistųsi
 žemėje ir būtų vaisingi, ir daugintųsi žemėje.

9

1 Ir Dievas palaimino Nojų bei jo sūnus ir
 jiems tarė: „Būkite vaisingi ir dauginkitės ir
 pripildykite žemę. 2 Ir bijos jūsų ir baidysis
 jūsų visi žemės laukiniai žvėrys ir visi padangių
 paukščiai; jie yra atiduoti *į jūsų ranką drauge
 su visais, kurie †juda ant žemės, ir drauge su
 visomis jūros žuvimis. 3 Visi gyvi †judantys
 padarai bus jums maistui. Kaip atidaviau žalius
 augalus, taip atiduodu jums viską. 4 ŠBet

‡ 8:17 „visų kūnų turinčių būtybių“ – T. „kiekvieno kūno“.

§ 8:17 „juda“ – Arba „grakščiai juda“. * 9:2 „į jūsų ranką“
 – T. y. „jūsų valdžion“. † 9:2 „juda“ – Arba „grakščiai
 juda“. ‡ 9:3 „judantys“ – Kitur tas pats hbr. žodis שָׂרָף
 (remes) verčiamas „ropojantys“, bet aišku iš konteksto čia, kad
 prasmė yra kiek platesnė ir įeina kiti gyvuliai ir gyvūnai, ne tik
 ropojantys padarai. § 9:4 „Bet“ – Arba „Tik“.

*mėsos su jo gyvybe, kuri yra jo kraujas, nevalgysite. ⁵ Ir už jūsų kraują, nuo kurio priklauso jūsų gyvybės, būtinai pareikalausiu atsiskaityti: iš kiekvieno gyvo padaro pareikalausiu atsiskaityti už jį, ir iš žmogaus. Iš kiekvieno žmogų nužudžiusio Šžmogaus pareikalausiu atsiskaityti už brolio gyvybę. ⁶ Kas pralieja žmogaus kraują, to kraujas turi būti žmogaus pralietas, nes *Dievas padarė žmogų pagal savo atvaizdą. ⁷ O jūs būkite vaisingi ir dauginkitės, gausėkite žemėje ir dauginkitės joje!“

⁸ Tada Dievas kalbėjo Nojui ir jo sūnums, esantiems su juo, sakydamas: ⁹ „Ir aš, štai aš tvirtinu savo sandorą su jumis ir jūsų palikuonimis, kurie bus po jūsų, ¹⁰ ir su visais gyvais padarais, esančiais su jumis: su paukščiais, su gyvuliais, su laukiniais žvėrimis, esančiais su jumis – su visais, kurie išeina iš arkos, – su visais žemės gyvūnais. ¹¹ Ir tvirtinu

* **9:4** „mėsos“ – Arba „kūno“. Yra daugybė vietų Šv. Rašte, kur yra sąvoka „kūnas ir kraujas“, kas iš originalų kalbų kartais gali būti išversta ir „mėsa ir kraujas“ (žr. Prd 9:4; Kun 6:27; Kun 15:19; Kun 16:27; Kun 17:11,14; Sk 19:5; Įst 12:23,27; Įst 32:42; Ps 50:13; Iz 49:26; Jer 51:35; Eze 39:17-18; Eze 44:7; Sof 1:17; Mt 16:17; Jn 1:13; Jn 6:53-56; I Kor 15:50; Gal 1:16; Ef 6:12; Hbr 2:14; Hbr 9:13). † **9:5** „gyvo padaro“ – Hbr. „gyvo padaro rankos“, t. y. pareikalausiu atsiskaityti rodydamas, kad mano stiprybė nugali jo tariamą stiprybę („ranką“). ‡ **9:5** „žmogaus“ – Hbr. „žmogaus rankos“. § **9:5** „žmogaus“ – Hbr. „žmogaus rankos“. * **9:6** „Dievas padarė žmogų pagal savo atvaizdą“ – T. „pagal Dievo atvaizdą jis (t. y. Dievas) padarė žmogų / žmoniją“. † **9:9** „palikuonimis“ – Arba „ainija“; hbr. „sėkla“. ‡ **9:10** „su“ – Hbr. „nuo“.

savo sandorą su jumis: niekada daugiau Švisos kūną turinčios būtybės nebebus tvano vandenu pašalintos ir niekada daugiau nebebus tvano žemei nuniokoti.“

¹² Ir Dievas tarė: „Šitas yra ženklas sandoros, kurią aš sudarau tarp savęs ir jūsų bei visų su jumis gyvų padarų, nesibaigiančioms kartoms: ¹³ savo lanką padedu į debesį, ir jis bus ženklas sandoros tarp manęs ir žemės. ¹⁴ Ir įvyks taip, kad, kai užleisiu debesį virš žemės, lankas pasirodys debesyje, ¹⁵ ir aš atsiminsiu savo sandorą, esančią tarp manęs ir jūsų bei visų gyvų padarų iš visų kūną turinčių būtybių; ir vandenys daugiau nevirs tvanu visoms kūną turinčioms būtybėms pragaišinti.

²⁴ Ir Nojus pabudo nuo savo vyno ir sužinojo, ką jam buvo padaręs jo *jaunas sūnus. ²⁵ Ir jis tarė: „Tebūna prakeiktas Kanaanas! Jis bus tarnų tarnas savo broliams!“ ²⁶ Ir jis tarė: „Palaimintas tebūna VIEŠPATS, Semo Dievas! O Kanaanas tebūna †tarnas jiems. ²⁷ Dievas

Š **9:11** „visos kūną turinčios būtybės [...] pašalintos“ – T. „visi kūnai [...] pašalinti“. * **9:24** „jaunas sūnus“ – Kartais hbr. žodis יָבֵן (bēn) vartojamas rodant į vaikaitį (pvz., Pr 29:5), tai galimas aiškinimas, kad Nojaus vaikaitis Kanaanas buvo tas, kuris ką Nojui padarė, o Chamas matė ir pranešė broliams. † **9:26** „tarnas jiems“ – T. y. Semo šeimos / palikuonių tarnas. Dgs. hbr. žodis, kuris čia išverstas „jiems“ dažnai verčiamas vns. žodžiu, greičiausiai todėl, kad žodis „Semas“ rodo ne vien į jį, bet ir į jo palikuonis.

†teišplečia Jafetą, ir Štasai teapsigyvena Semo palapinėse, ir Kanaanas tebūna tarnas tam.“

10

¹ Štai šitie yra Nojaus sūnų Semo, Chamo ir Jafeto šeimų *istorijos duomenys. Po tvano jiems gimė sūnų.

11

¹ Ir visa žemė turėjo vienodą *kalbą ir vienus žodžius. ² Ir įvyko, kad keliaudami iš rytų jie rado lygumą Šinaro šalyje ir ten apsigyveno. ³ Ir jie sakė vienas kitam: „Eime, pasidirkime plytų ir jas gerai išdekime. (O †plytų jie turėjo vietoj akmenų, ir bitumo jie turėjo vietoj molinio *plyšių* glaisto.) ⁴ Ir jie tarė: „Eime, pasistatykime sau miestą ir bokštą, kurio viršūnė danguose, ir pasidarykime sau vardą, kad nebūtume išsklaidyti po visos žemės paviršių.“

⁵ Ir VIEŠPATS nužengė pamatyti miesto ir bokšto, kurių Šžmonių palikuonys statė. ⁶ Ir

‡ 9:27 „teišplečia“ – Arba „teįkalba“, „teįtikina“, „teįteigia“.

§ 9:27 „tasai“, „tam“ – Arba „jis“, „jam“. Šio teksto aiškinimas priklauso nuo to, į kurių asmenį rodo žodžiai „tasai“ ir „tam“ (į Dievą arba į Semą). Plg. Jn 1:14. Vertime paliktas nevienareikšmiškumas, kuris yra hbr. kalbos tekste. Jeigu laikoma, kad „tasai“ ir „tam“ rodo į Dievą, reikšmė tokia: „[...] ir Dievas teapsigyvena Semo palapinėse, ir Kanaanas tebūna tarnas Dievui“. * 10:1 „istorijos“ – Gal „metrikacijos“. * 11:1 „kalbą“ – Hbr. „lūpą“. † 11:3 „kitam“ – T. „artimui“, „kaimynui“. ‡ 11:3 „plytų“, „akmenų“ – Hbr. vns. § 11:5 „žmonių palikuonys“ – Arba „Adomo palikuonys“. Plg. Ef 3:5.

VIEŠPATS tarė: „*Štai viena tauta, ir viena kalba jiems visiems, ir †štai ką jie pradėjo veikti! O kad nuo šiol nebūtų *taip*, kad ‡ką tik jie sumanys daryti būtų be suvaržymo, ⁷ eime, nuženkime ir ten sumaišykime jų kalbą, kad jie nesuprastų vienas Škito kalbos.“ ⁸ Taip VIEŠPATS juos išsklaidė iš ten po visos žemės paviršių, ir jie nustojo statę miestą. ⁹ Todėl pavadino jį vardu Babelis, nes ten VIEŠPATS sumaišė visos žemės kalbą ir iš ten VIEŠPATS juos išsklaidė po visos žemės paviršių.

¹⁰ Šie yra Šemo šeimos *istorijos duomenys: Šemas buvo šimto metų ir pagimdė Arpachšadą dvejiems metams *praėjus* po tvano. ¹¹ Ir Šemas, po to, kai pagimdė Arpachšadą, gyveno penkis šimtus metų ir pagimdė sūnų bei dukterų. ¹² Ir Arpachšadas pragyveno trisdešimt penkerius metus ir pagimdė Šelachą. ¹³ Ir Arpachšadas, po to, kai pagimdė Šelachą, gyveno keturis šimtus trejus metus ir pagimdė sūnų bei dukterų. ¹⁴ Ir Šelachas pragyveno trisdešimt metų ir pagimdė Eberą. ¹⁵ Ir Šelachas, po to, kai pagimdė Eberą, gyveno keturis šimtus trejus metus ir pagimdė sūnų bei dukterų. ¹⁶ Ir Eberas pragyveno trisdešimt ketverius metus ir pagimdė Pelegą. ¹⁷ Ir Eberas, po to, kai pagimdė Pelegą, gyveno keturis šimtus trisdešimt metų ir pagimdė sūnų

* **11:6** „Štai“ – Arba „Jeigu“. † **11:6** „štai ką jie pradėjo veikti“ – T. „ši yra jų veikimo pradžia“. ‡ **11:6** „ką tik“ – Arba „viską“. Š **11:7** „kito“ – T. „artimo“, „kaimyno“. * **11:10** „istorijos“ – Gal „metrikacijos“.

bei dukterų. ¹⁸ Ir Pelegas pragyveno trisdešimt metų ir pagimdė Rejų. ¹⁹ Ir Pelegas, po to, kai pagimdė Rejų, gyveno du šimtus devynerius metus ir pagimdė sūnų bei dukterų. ²⁰ Ir Rejus pragyveno trisdešimt dvejus metus ir pagimdė Serugą. ²¹ Ir Rejus, po to, kai pagimdė Serugą, gyveno du šimtus septynerius metus ir pagimdė sūnų bei dukterų. ²² Ir Serugas pragyveno trisdešimt metų ir pagimdė Nachorą. ²³ Ir Serugas, po to, kai pagimdė Nachorą, gyveno du šimtus metų ir pagimdė sūnų bei dukterų. ²⁴ Ir Nachoras pragyveno dvidešimt devynerius metus ir pagimdė †Terachą. ²⁵ Ir Nachoras, po to, kai pagimdė Terachą, gyveno šimtą devyniolika metų ir pagimdė sūnų bei dukterų.

²⁶ Ir Terachas pragyveno septyniasdešimt metų ir †pagimdė Abramą, Nachorą ir Haraną.

²⁷ Štai šitie yra Teracho šeimos Šistorijos duomenys: Terachas pagimdė Abramą, Nachorą ir Haraną. O Haranas pagimdė Lotą. ²⁸ Ir Haranas mirė *savo tėvo Teracho akivaizdoje savo

† **11:24** „Terachą“ – Gr. Θάρρα (Thara, Tara), žr. Lk 3:34. † **11:26** „pagimdė [...]“ – Terachas pradėjo sulaukti vaikų, kai jam buvo 70 metų, bet tai nereiškia, kad visi gimė jam tais pačiais metais (t. y. sūnūs nebuvo trynukai). Be to, Abramus nebuvo vyriausias Teracho sūnus (tik pirmas išvardintas dėl jo istorinės svarbos). Abraomui buvo 75 m., kai išvyko iš Harano vietovės (Prd 12:4), o tai buvo po jo tėvo Teracho mirties (Apd 7:4). Todėl manoma, kad Abramus gimė apie 75 metus prieš tėvo mirtį. Terachas mirė sulaukęs 205 metų (Prd 11:31), tad Terachui buvo daugmaž 130 m., kai jam gimė Abramus. § **11:27** „istorijos“ – Gal „metrikacijos“. * **11:28** „savo tėvo Teracho akivaizdoje“ – T.y. kol jo tėvas dar buvo gyvas.

gimtojoje šalyje, chaldėjų Ūre. ²⁹ O Abramasis ir Nahoras ėmė sau žmonas. Abramo žmonos vardas buvo Saraja, o Nachoro žmonos vardas Milka, kuri buvo duktė Harano, kuris buvo Milkos tėvas ir Iskos tėvas. ³⁰ O Saraja buvo nevaisinga; †jokio vaiko ji neturėjo. ³¹ Ir Terachas paėmė savo sūnų Abramą ir Harano sūnų Lotą, kuris buvo jo †vaikaitis, ir savo marčią Sarają, kuri buvo jo sūnaus Abramo žmoną. Ir Šjie išvyko su *jais iš chaldėjų Ūro, kad nukeliautų į Kanaano šalį. O atėję ligi Harano, jie ten apsigyveno. ³² Ir Teracho dienos †sudarė du šimtus penkerius metus, ir Terachas mirė Harane.

12

¹ Ir VIEŠPATS buvo taręs Abramui: „Eik iš savo šalies ir iš savo giminės ir iš savo tėvo namų į šalį, kurią tau parodysiu. ² Ir padarysiu iš tavęs didelę tautą ir laiminsiu tave, ir padarysiu didį tavo vardą, ir tu *būsi palaiminimas. ³ Ir †laiminsiu tave laiminančius, bet †prakeiksiu Štave prakeikiantį; ir *tavyje bus †palaimintos visos žemės šeimų grupės.“ ⁴ Taigi Abramasis

† 11:30 „jokio vaiko ji neturėjo“ – T. „jai nebuvo vaiko“. † 11:31 „vaikaitis“ – T. „sūnaus sūnus“. § 11:31 „jie“ – Gal tai rodo į Lotą ir Sarają. * 11:31 „jais“ – Gal tai rodo į Terachą ir Abramą. † 11:32 „sudarė“ – T. „buvo“. * 12:2 „būsi“ – Arba „būk“. † 12:3 „laiminsiu [...]“ – Prd 27:29, Sk 24:9. † 12:3 „prakeiksiu“ – Arba „įsipareigoju pašalinti nuo palaiminimo“. § 12:3 „tave prakeikiantį“ – Arba „tą, kuris lengvabūdiškai elgiasi su tavimi“. * 12:3 „tavyje [...]“ – Prd 22:18, 26:4, 28:14; Apd 3:25; Gal 3:8. † 12:3 „palaimintos visos [...] šeimų grupės“ – Arba „palaiminti visi [...] klanai“.

išvyko, kaip VIEŠPATS jam buvo pasakęs, ir su juo vyko Lotas; ir Abramas buvo septyniasdešimt penkerių metų, kai išvyko iš Harano. ⁵ Ir Abramas pasiėmė savo žmoną Sarają ir savo brolio sūnų Lotą ir visą jų turtą, kurią jie buvo sukaupe, ir asmenis, kuriuos jie buvo įsigiję Harane. Ir jie išvyko, kad nukeliautų į Kanaano šalį, ir atvyko į Kanaano šalį.

⁶ Ir Abramas perėjo per tą šalį iki Šechemo vietovės, iki Morės įlygumos. O anuomet kanaaniečiai *buvo* toje šalyje. ⁷ Ir VIEŠPATS pasirodė Abramui ir tarė: „Tavo šėklai aš duosiu šitą šalį.“ Ir jis ten pastatė aukurą VIEŠPAČIUI, kuris jam pasirodė. ¹⁷ Ir VIEŠPATS užgavo faraoną ir jo namus didelėmis rykštėmis dėl Sarajos, Abramo žmonos.

13

¹*Tada Abramas keliavo aukštyn iš Egipto – jis ir jo žmona ir visa, kas jam priklausė, bei Lotas su juo, – į †Negebą. ¹⁴ Ir VIEŠPATS tarė Abramui, kai Lotas buvo nuo jo atsiskyręs: „Pakelk dabar savo akis ir pažvelk iš vietos, kurioje esi, į šiaurę ir į pietus, į rytus ir į vakarus, ¹⁵ nes visą

‡ 12:6 „lygumos“ – Gal „ąžuolo“. § 12:7 „šėklai“ – T. y. „palikuoniui“, „palikuonims“, „ainiui“, „ainijai“. * 13:1 „Tada“ – Arba „Ir“. † 13:1 „Negebą“ – Žodis „Negebas“ (hbr. נֶגֶב *negev*) yra kilęs iš hbr. žodžio, kurio reikšmė yra „perdžiūvęs“, „sausringas“. Žodžiu „Negevas“ yra pavadinta sausringa sritis Pažadėtosios žemės pietuose tarp Debiro ir Arabijos dykumos. Žodis vartojamas ir rodant į kryptį į pietus Pažadėtosios žemės teritorijoje (pvz., Prd 13:14).

šali, kurią matai, duosiu tau ir tavo palikuonijai amžiams. ¹⁶ Ir padarysiu tavo palikuoniją kaip žemės dulkes taip, kad jei kas galėtų suskaičiuoti žemės dulkes, *tai* ir tavo palikuonija galėtų būti suskaičiuota. ¹⁷ Kelkis, pereik šalį išilgai ir skersai, nes tau ją duosiu.

14

¹ Ir įvyko Šinaro karaliaus Amrafelio, Elasaro karaliaus Arjocho, Elamo karaliaus Kedorlaomero ir *tautų karaliaus Tidalo dienomis, ² *kad šitie* kariavo su Sodomos karaliumi Bera ir su Gomoros karaliumi Birša, Admos karaliumi Šinabu ir Ceboimo karaliumi Šemeberiu, ir Belos, tai yra Coaro, karaliumi. ³ Tie visi susivienijo †Sidimo slėnyje, kuris yra Druskos jūra. ⁴ Dvylika metų jie priverstinai tarnavo Kedorlaomerui, o tryliktaisiais metais sukilo. ⁵ Ir keturioliktaisiais metais atėjo Kedorlaomeras ir su juo esantys karaliai ir sumušė refajus Ašterot Karnaimė, ir zuzus Hame, ir emus Šave Kirjataime, ⁶ ir horus jų kalnyne, Seyre, iki pat prie dykumos esančio El Parano. ⁷ Ir jie apsigrėžė ir atėjo į En Mišpatą, tai yra Kadešą, ir nukariavo visą amalekiečių kraštą, taip pat amoritų, gyvenusių Hacecon Tamaroje. ⁸ Ir išėjo Sodomos karalius, Gomoros karalius, Admos karalius, Ceboimo karalius ir Belos, tai yra Coaro, karalius, ir jie stojo į mūšį su jais Sidimo slėnyje: ⁹ su Elamo karaliumi Kedorlaomeru, ir tautų

* **14:1** „tautų“ – Arba hbr. k. transliteracija „Goimų“, „Gojimų“.

† **14:3** „Sidimo“ – Gal „žemumos“.

karaliumi Tidalu, ir Šinaro karaliumi Amrafeliu, ir Elasaro karaliumi Arjochu – keturi karaliai prieš penkis. ¹⁵ Ir padalinęs *pajėgas* prieš juos, naktį jis ir jo tarnai sumušė juos, ir vijosi juos iki Hobos, esančios Damasko †kairėje. ¹⁶ Ir jis pargabeno visą turtą, pargabeno ir savo brolių Lotą ir jo turtą, taip pat moteris ir *kitus* žmones. ¹⁷ Ir po §*Abramo* sugrįžimo iš Kedorlaomero ir su juo buvusių karalių nukovimo, Sodomos karalius išėjo jo pasitikti į Šavės slėnį, tai yra Karaliaus slėnį. ¹⁸ Ir Melchizedekas, Salemo karalius, išnešė duonos ir vyno; ir jis *buvo* Dievo Aukščiausiojo kunigas. ¹⁹ Ir jis palaimino jį tardamas: * „Tegul palaimina Abramą Dievas Aukščiausiasis, †dangaus ir žemės savininkas! ²⁰ Ir tebūna palaimintas Dievas Aukščiausiasis, kuris atidavė tavo priešus į tavo ranką!“ Ir †jis davė jam nuo visko dešimtinę.

15

¹ Po šių dalykų VIEŠPATIES žodis atėjo Abramui regėjime, sakydamas: „Nebijok, Abramai! Aš *esu* tavo skydas, tavo labai apstus atlygis.“ ⁵ Ir, išvedęs jį laukan, tarė: „Malonėk įbesti akis į dangų ir suskaičiuoti žvaigždes, jei gali jas suskaičiuoti!“ Ir jis jam tarė: „Tokia bus

‡ 14:15 „kairėje“ – T. y. šiaurėje. § 14:17 „*Abramo*“ – T. „jo“. * 14:19 „Tegul palaimina Abramą Dievas Aukščiausiasis“ – T. „Tegul Abramus būna Dievo Aukščiausiojo palaimintas“. † 14:19 „dangaus“ – Hbr. dgs., „dangų“. ‡ 14:20 „jis“ – T. y. „Abramas“.

tavo *sėkla.“ ⁶ Ir jis †pasitikėjo VIEŠPAČIU, o jis įskaitė tai jam kaip teisumą. ¹³ Ir jis tarė Abramui: „Žinok užtikrintai, kad keturis šimtus metų tavo †palikuonija bus ateivis ne nesavoje šalyje (jie gi *Šsvetimiesiems* tarnaus, o *anie juos kamuos). ¹⁴ Bet ir tautai, kuriai jie tarnaus, aš įvykdysiu teisingumą, o po to jie išvyks su dideliu turtu. ¹⁵ O tu nueisi pas savo †tėvus ramybėje; tu būsi palaidotas žiloje senatvėje. ¹⁶ Bet ketvirtoje kartoje jie čia sugrįš, nes amoritų blogybės *saikas* dar nepilnas.“ ¹⁸ Tą pačią dieną VIEŠPATS tvirtino su Abramų sandorą, sakydamas: „Tavo sėklai aš daviau šitą šalį nuo Egipto upės iki didžiosios upės, – Eufrato upės –

17

¹ Ir kai Abramas buvo devyniasdešimt devynerių metų, VIEŠPATS pasirodė Abramui ir jam tarė: „Aš esu Visagalis Dievas; vaikščiok mano akivaizdoje ir būk nepriekaištingas. ² Ir aš sudarysiu savo sandorą tarp savęs ir tavęs ir nepaprastai tave padauginsiu.“ ³ Ir Abramas parpuolė kniūbsčias, ir Dievas kalbėjo su juo, tardamas: ⁴ „O mano, štai mano sandora yra su tavimi, ir tu būsi daugelio tautų tėvu. ⁵ Ir

* **15:5** „sėkla“ – Arba „ainis“ (palikuonis), „ainija“ (palikuonys).

† **15:6** „pasitikėjo“ – Hbr. k. gramatika duoda suprasti, kad Abramas buvo ir anksčiau tikėjęs VIEŠPAČIU, kaip tvirtina Laiškas hebrajams 11:8 (Thomas D. Ross, 2018). ‡ **15:13**

„palikuonija“ – T. „sėkla“. § **15:13** „svetimiesiems“ – T. „jiems“.

* **15:13** „anie“ – T. „jie“. † **15:15** „tėvus“ – T. y „protėvius“.

*nebesivadinsi vardu Abramasi, bet tavo vardas bus †Abraomas, nes padariau tave daugelio tautų tėvu.

18

25 Tebūnie toli nuo tavęs taip pasielgti – nužudyti teisųjį su nedoreliu, kad teisiamajam atsitiktų taip, kaip nedoreliui! Toli tai tebūnie nuo tavęs! Ar visos žemės Teisėjas nedarys tai, kas teisinga?“

19

17 Ir įvyko, kai jie juos išvedė laukan, jis tarė: „Paspruk dėl savo gyvybės! Nežiūrėk *atgal ir nesustok niekur lygumoje! Bėk į kalną, kad nebūtum †pražudytas!“

24 Tada VIEŠPATS liejo ant Sodomos ir Gomoros sierą ir ugnį nuo VIEŠPATIES, iš dangaus, 25 ir †pargriovė tuos miestus ir visą lygumą ir visus miestų gyventojus ir dirvos Šaugalus.

26 O jo žmona, *eidama* iš paskos, žiūrėjo *atgal* ir pavirto druskos stulpu.

20

12 Be to, iš tiesų *ji yra* mano sesuo. Ji *yra* mano tėvo duktė, bet ne mano motinos duktė, ir ji tapo mano žmona.

* 17:5 „nebesivadinsi“ – Arba „nebeturi vadintis“. † 17:5 „Abraomas“ – Hbr. „Abracham“. * 19:17 „atgal“ – Arba „po savęs“. † 19:17 „pražudytas“ – Arba „nušluotas“. ‡ 19:25 „pargriovė“ – Arba „nuniokojo“. § 19:25 „augalus“ – Hbr. kuopinis vns.

21

⁶ Ir Sara tarė: „Dievas padarė taip, kad juokiausi; visi, kurie girdės, juoksis su manimi.“

¹⁴ Ir Abraomas atsikėlė anksti ryte ir paėmė duonos bei odinę vandens ir užkėlęs *tai* ant jos peties davė *tai* ir vaiką Hagarai ir ją išsiuntė; ir ji išėjo ir klaidžiojo Beer Šebos dykumoje.

22

¹ Ir įvyko po tų dalykų, kad Dievas išmėgino Abraomą ir jam tarė: „Abraomai!“ Ir jis tarė: „Aš čia!“ ² Ir jis tarė: * „Meldžiu tave, imk savo sūnų, savo vienintelį, kurį tu myli, Izaoką, ir eik į Morijos šalį; ir ten paaukok jį kaip deginamąją auką ant vieno iš kalnų, kurį tau nurodysiu.“ ⁷ Ir Izaokas kalbėjo savo tėvui Abraomui, tardamas: „Mano tėve!“ O †tas tarė: „Aš čia, mano sūnau.“ Ir jis tarė: „Štai ugnis ir malkos, bet kur yra †tas Šavinėlis deginamajai aukai?“ ⁸ Ir Abraomas tarė: * „Dievas sau parūpins †tam tikrą avinėlį deginamajai aukai, mano sūnau.“ Taip jiedu drauge ėjo toliau. ⁹ Ir jie atėjo į vietą, apie kurią Dievas jam buvo kalbėjęs, ir Abraomas ten pastatė aukurą ir eilėmis išklojo malkas ir

* **22:2** „Meldžiu tave, imk“ – Arba „Prašau imti“, „Malonėk imti“. † **22:7** „tas“ – T. „jis“. ‡ **22:7** „tas“ – Hbr. žymimasis artikelis. § **22:7** „avinėlis“ – Arba „ožiukas“. * **22:8** „Dievas sau parūpins tam tikrą avinėlį“ – Hbr. ≈ „Dievas sau (arba: savo labui) matys tam tikrą avinėlį“ t. y. „matydamas užtikrins sau (arba: savo labui) tam tikro avinėlio atsiradimą“, „apdairiai matydamas suras sau (arba: savo labui) tam tikrą avinėlį“. Plg. Hbr 9:12. † **22:8** „tam tikrą“ – Hbr. žymimasis artikelis.

surišo savo sūnų Izaoką ir uždėjo jį ant aukuro virš malkų. ¹⁰ Ir Abraomas ištiesė savo ranką ir paėmė peilį tam, kad papjautų savo sūnų.

¹¹ Bet VIEŠPATIES angelas sušuko jam iš dangaus †tardamas: „Abraomai, Abraomai!“ Ir jis tarė: §„Aš čia!“ ¹² Ir jis tarė: „Netiesk savo rankos prieš berniuką ir nieko jam nedaryk! Nes dabar žinau, kad *bijai Dievo, kadangi tu nesulaikei nuo manęs savo sūnaus, savo vienintelio sūnaus.“ ¹³ Ir Abraomas, pakėlęs savo akis, žiūrėjo, ir štai *jam* už nugaros avinas tankmėje įstrigęs savo ragais. †Tai Abraomas priėjo ir paėmė aviną, ir †paaukojo jį kaip deginamąją auką vietoj savo sūnaus. ¹⁴ Ir Abraomas praminė tą vietą §„Jehova-Jireh“; kaip yra sakoma iki šios dienos: „VIEŠPATIES kalne bus *parūpinta“.

24

¹ Ir Abraomas buvo pasenęs, sulaukęs senyvo amžiaus, ir VIEŠPATS buvo laiminęs Abraomą *visapusiškai. ² Ir Abraomas tarė savo tarnui, savo †namų ūkio †vyriausiajam, kuris valdė visa, kas jam priklausė: „Na, dėk savo ranką po mano

‡ **22:11** „tardamas“ – Hbr. „ir jis tarė“. § **22:11** „Aš čia“ – Arba „Štai aš“. * **22:12** „bijai Dievo“ – Arba „esi bijantis Dievo“. † **22:13** „Tai“ – Arba „Ir“. ‡ **22:13** „paaukojo jį“ – Arba „pakėlė jį aukštyn“. § **22:14** „Jehova Jireh“ – „Jehova parūpins“ arba „matydamas užtikrins, kad bus *tai, ko reikia*“. * **22:14** „parūpinta“ – Arba „matyta“, t. y. Jehova matydamas, užtikrins, kad bus *tai, ko reikia*. * **24:1** „visapusiškai“ – Arba „visame kame“, „visuose dalykuose“. † **24:2** „namų ūkio“ – Arba „namiškių“. ‡ **24:2** „vyriausiajam“ – Arba „seniausiam“.

šlaunimi, ³ ir aš prisaikdinsiu tave VIEŠPAČIU, dangaus Dievu ir žemės Dievu, kad mano sūnui tu neimsi žmonos iš dukterų kanaaniečių, tarp kurių aš gyvenu, ⁴ bet nuvyksi į mano kraštą ir pas mano giminę ir paimsi žmoną mano sūnui Izaokui.“

25

¹⁹ Ir šitie yra Abraomo sūnaus Izaoko šeimos *istorijos duomenys: Abraomas pagimdė Izaoką; ²⁰ o Izaokas buvo keturiasdešimties metų, kai jis ėmė į žmonas Rebeką, †aramėjo Betuelio iš Padan Aramo dukterį, ‡aramėjo Labano seserį. ²¹ Ir Izaokas uoliai maldavo VIEŠPATĮ Šuž savo žmoną, nes ji buvo nevaisinga; o VIEŠPATS patenkino uolų maldavimą, ir jo žmona Rebeka tapo nėščia. ²⁷ Ir berniukai augo; ir Ezavas buvo sumanus medžiotojas, lauko vyras; o Jokūbas buvo *ramus žmogus, gyvenęs palapinėse.

28

¹⁰ O Jokūbas išvyko iš Beer Šebos ir vyko Harano link. ¹¹ Ir užtikęs *tam tikrą vietą, jis ten nakvojo, nes saulė jau buvo nusileidusi. Ir paėmęs iš tos vietos akmenų, jis pasidėjo prie savo galvos, ir toje vietoje atsigulė miegoti. ¹⁵ Ir štai aš esu su tavimi ir tave saugosiu visur, kur

* **25:19** „istorijos“ – Gal „metrikacijos“. † **25:20** „aramėjo“ – Arba „siro“. ‡ **25:20** „aramėjo“ – Arba „siro“. § **25:21** „už“ – Arba „priešais“, t. y. jos akivaizdoje, kartu su ja. * **25:27** „ramus“ – Gal „mielas“, „nuoširdus“, „kultūringas“. * **28:11** „tam tikrą“ – Hbr. artikelis.

eisi ir tave sugražinsiu į šią šalį, nes nepaliksiu tavęs, kol neįvykdysiu, ką esu tau pažadėjęs.“
 16 Ir Jokūbas pabudo iš †miego ir tarė: „Tikrai VIEŠPATS yra šioje vietoje, o aš nežinojau!“ 17 Ir jis bijojo ir tarė: „Kokia †bauginanti ši vieta! Štai ne kas kita, kaip tik Dievo namai, ir tai dangaus vartai!“

29

1 Tada Jokūbas vėl leidosi kelionėn ir atvyko į *rytiečių šalį. 31 Ir VIEŠPATS, matydamas, kad Lėja, †lyginant su *Rachele*, buvo nekenčiama, atidarė jos įščias, bet Rachelė buvo nevaisinga.

32

20 ir sakykite: „Štai ir tavo tarnas Jokūbas yra mums iš paskos. (Nes jis tarė: „Aš *sutaikinsiu jį dovana, kuri eina pirma manęs, o paskui †išvysiu jo veidą; galbūt jis †mane priims.“)

† 28:16 „miego“ – T. „savo miego“. † 28:17 „bauginanti“ – Arba „baimę kelianti“. § 28:17 „Tai“ – Arba „Ši vieta“ (2 k.). * 29:1 „rytiečių“ – T. „rytų vaikų“. † 29:31 „lyginant su *Rachele*“ – Vartojama stilistinė figūra hiperbolė, nes 30-toje eilutėje sakoma, kad Jokūbas mylėjo Rachelę labiau už Lėją. * 32:20 „sutaikinsiu jį dovana“ – Žodis „jį“ yra išverstas iš hbr. žodžių „jo veidas“. Galimi vertimai (įnag. „dovana“ galėtų būti „per dovana“): „jam atliksiu atpirkimą dovana“, „jam duosiu išpirką dovana“, „atliksiu savo padarytų skriaudų prieš jį padengimą dovana“. † 32:20 „išvysiu jo veidą“ t. y. asmeniškai jį sutiksisiu. † 32:20 „mane“ – hbr. „mano veidą“.

37

¹ Ir Jokūbas gyveno *šalyje, kurioje jo tėvas buvo laikinas gyventojas, Kanaano šalyje. ² Šitie yra Jokūbo šeimos istorijos duomenys. Septyniolikos metų sūnui Juozapui teko ganyti kaimenę su savo broliais, o berniukas buvo su savo tėvo žmonų Bilhos ir Zilpos sūnumis; ir Juozapas parnešdavo savo tėvui blogų žinių apie juos. ³ O Izraelis mylėjo Juozapą labiau už visus kitus savo vaikus, nes jis buvo jo senatvės sūnus, ir jis padarė jam †margaspalvį drabužį. ⁴ Ir jo broliai, pastebėję, kad jų tėvas jį mylėjo labiau už visus jo brolius, nekentė jo ir negalėjo su juo taikingai kalbėti. ⁵ Ir Juozapas sapnavo sapną ir papasakojo jį savo broliams. ‡Tada jie dar labiau jo nekentė. ⁶ Ir jis jiems tarė: „Na, pasiklausykite šio sapno, kurį sapnavau! ⁷ Antai mes rišome pėdus Šlaukuose, ir štai mano pėdas atsikėlė ir pasiliko stačias, o štai jūsų pėdai sustojo aplinkui ir nusilenkė mano pėdai. ¹⁵ *Tada vienas vyras sutiko jį, ir štai – šis klaidžioja po lauką! Ir tas vyras jo paklausė, sakydamas: „Ko ieškai?“ ²⁷ Eime, parduokime jį izmaelitams, bet †savo rankos nekelkime prieš jį, nes jis yra mūsų brolis, mūsų kūnas! Ir jo broliai paklausė. ²⁸ Einant pro šalį midjaniečiams pirkliais, jie

* **37:1** „šalyje, kurioje jo tėvas buvo laikinas gyventojas“ – T. „savo tėvo apsistojimo (laikino apsigyvenimo) šalyje“. † **37:3** „margaspalvį“ – Arba „išsiuvinėtą“. Hbr. žodis vartojamas 32 eilutėje ir II Sam 13:18-19. ‡ **37:5** „Tada“ – Arba „Ir“. § **37:7** „laukuose“ – Hbr. vns.; arba „pievoje“. * **37:15** „Tada“ – Arba „Ir“. † **37:27** „savo rankos nekelkime prieš jį“ – T. „mūsų ranka nebus prieš jį“.

Juozapą pakėlė ir ištraukė iš duobės. Jie tada pardavė Juozapą izmaelitams už dvidešimt sidabrinų. O tie nusivedė Juozapą į Egiptą.

39

² Ir VIEŠPATS buvo su Juozapu, ir jis buvo sėkmingas vyras, ir jis buvo savo *šeimininko egiptiečio namuose. ⁵ Ir nuo to laiko, kai jis paskyrė jį *prižiūrėtoju* savo namuose ir *prižiūrėtoju* visko, kas jam priklausė, taip įvyko, kad VIEŠPATS dėl Juozapo laimino egiptiečio namus. Ir VIEŠPATIES palaiminimas teko viskam, kas jam priklausė namuose ir *†laukuose*. ²⁰ Ir Juozapo šeimininkas suėmė jį ir pasodino jį į kalėjimą, į vietą, kur kalėjo karaliaus kaliniai. Ir jis ten *‡pasiliko* kalėjime. ²¹ Bet VIEŠPATS buvo su Juozapu ir parodė jam maloningumą ir davė jam palankumą kalėjimo viršininko akyse.

41

³⁸ Ir faraonas tarė savo tarnams: „Ar berasime tokį vyrą, kaip šis, kuriame yra Dievo Dvasia?“

42

¹¹ Mes visi *esame* vieno vyro sūnūs; mes *dori žmonės; tavo tarnai nėra šnipai!“

49

¹⁸ VIEŠPATIE, tebelaukiu tavo išgelbėjimo!

* **39:2** „šeimininko“ – Arba „valdovo“. † **39:5** „laukuose“ – Hbr. vns.; arba „pievoje“. ‡ **39:20** „pasiliko“ – Arba „buvo“.

* **42:11** „dori žmonės“ – Arba „žmonės, atitinkantys teisybę“, „teisūs žmonės“.

50

¹⁶ Ir jie perdavė Juozapui *tokį* įsakymą, sakydami: „Tavo tėvas prieš savo mirtį įsakė, sakydamas: ²⁰ Bet dėl jūsų, jūs sumanėte prieš mane bloga; Dievas tai sumanė kaip gera, kad *tai* įvykdytų – kaip *yra* šiandien – *kad* daug žmonių išlaikytų gyvų.

Tikinčiųjų paveldo vertimas **The Holy Bible in Lithuanian, Believers' Heritage** **Translation**

Copyright © 2022 Believers' Bible Society, Inc.

Language: lietuvių (Lithuanian)

FBV: this translation is directly from the Hebrew and Greek text. It is licensed under a Creative Commons Attribution Share-Alike 4.0 Unported License. The intent is to be as faithful as possible to the original meaning without being awkward or misleading. The style is contemporary English, avoiding slang or colloquialisms, speaking to our modern society in a way people will understand. The Free Bible Version is a project of Free Bible Ministry www.freebibleministry.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Apr 2023 from source files dated 27 Apr 2023

b15e8d71-7158-5778-8480-4f1da5eff2ca